

Chirongwa cheKusimudzira Tsika Dzakanaka neKuvandudza Hunhu

Uyo anokudana akatendeka, uye lye achaita.

I VaTesaronika 5:24

Kuvonga – Chidzidzo Chekupedzisira (Mushure Mekuitwa Zviito)

Maererano – musati maverenga zviripo mune chikamu ichi chechidzidzo, zvakakosha kuti *Chidzidzo Chekutanga cheKuvonga ne Zviito zveKuvonga* zvakagadziriswa.

Zvino, nekuti chivakwa chechipiri, *kuvonga*, chakagadziriswa, zvakakosha kusimbisa izvi muupenyu hwemazuva ose. Kune zvikonzero zviviri pazvi. Pakutanga, pachena kuti unoda kuchengetedza chivakwa muhupenyu hwevana vako. Kunyangwe zvakakodzera kugadzira kuvonga panguva imwe, zvakakosha zvakanana kuchengetedza izvi munguva yose yehupenyu hwomumwe. Yechipiri, zvivakwa zvine hukama kumwe nekunomwe; hazviiti kuva nechimwe pasina chimwe, kunyangwe padanho rekukura kwakatarisirwa. Tadzidzira kuti *kuvonga* kunotungamirira *kuva nomwoyo murefu*. Tinodzidzira kutenda Mwari, zvososwe kutenda vamwe. Izvi zvinotungamirira kupira nguva, zvizvarwa, uye zvano. Saka, kukura kwakuvonga nzira yekugadzirira nekuda kwakuva *nomwoyo murefu*, chikamu chiteveru chichagadziriswa.

Sezvacadzidziswa nekuda kwakuvonga, hupenyu hunofanira kutaririrwa sechipo chinobva kuna Mwari. Izvi zvinoita kuti moyo wedu upindure pakutenda. Zvipo zvinobva kuvamwe zvinogona kutiyeuchidza izvi nenzira dzakawanda. Zvakare zvinoshanda senzira yekuziva kuti kana tichiti, *ndatenda*, tiri kuudza munhu, *tiri pamwechete*.

Kuti urambire kugadzira *kuvonga*, zvichabatsira kuziva kuti kune kupasiswa kwezvizvarwa pakati pezvizvarwa munharaunda yemhuri. Kana sekuru namai nababa vachidudza nyaya dzemhuri (dzakare uye dzazvino), vana vanodzidza zvakanapihwa, zvichabvumira kuwana mikana yekutenda nhesinyaniso yavo. Mhuri dzinogona kuvaka hukama hwadzo nekubatika pamubatanidzwa uye mushumiri wenharaunda. Kushanda pamwechete kunoyeuchidza vana kuti vari chikamu chenharaunda hukuru kupfuura yavanotarisa.

Utafiti wesayenzi yemagariro hwawana kuti *kuvonga* kubatanidza nezvinozivikanwa. Kana munhu aziva zvipo zvakanapihwa (semuenzaniso, kusikwa, imba, mabatiro akanaka), munhu uyu anonyanya kutenda. Chinodzvanya izvi chenzvimbo yekunyengedza, chiri nzira mumagariro mazhinji. Semuenzaniso, kwajairwa zvikuru kune vanhu kupindura pfungwa dzavo kuzvihwanda zvavo, kunyangwe vari paboka revamwe. Kudira ruzivo kunoramba kunouya uku kunoita mushandisi asabata zvaanogamuchira kubva kuvamwe, uye havatendi. Nzira imwe yekudzikamisa izvi pamabatanidzwa emhuri ndeyekubvumira vose (vabereki nevana) kuisa zvishandiso zvavo zvemagetsi papi kana mhuri iri pamwechete. Izvi kunowedzera mikana yekutaura kumwe nekunomwe uye kukura pamwechete.

Kune zvidzidzo zvizhinji zvinoratidza kuti avo vane chivakwa che*kuvonga* vanoratidza zvinobatika zvehutano uye mufaro. Izvi zvingaonekwa mumhuri mumwedzi (nema-kore)

mushure mekugadzira *kuvonga*. Tarisa izvi muvana vako nekuchengetedza mazwi panguva dzochorwa. Bvunza vana vako maererano nesimba remoyo uye remweya. Vanotumidzwa here, vaguta, vane mufaro? Izvi zvinobva riini? Vane basa here, vega, vatsamwiswa? Izvi zvinobva riini? Unofanira kuvandudza mirairo yako uye kutura nevana vako nezveupenyu hwavo.

Pauro akanyora muna VaRoma 5:3-4 kuti *kutambudzika kunounza kushingairira; kushingairira, hunhu; uye hunhu, tariro*. David Brooks akanyora *The Road to Character*, uko akaratidza kuti kutambudzika kunodzidzisa *kuvonga*. Kana hupenyu huchifamba hunogara, tifungirira rurudo rwatanotambidzwa nevamwe sezvine musoro. Asi, kana tatambudzika, tinoziva kuti rudo urwu haruna kustara uye rwunofanira kuva chikonzero chekutenda. Sezvo tichiongorora sei chivakwa che*kuvonga* chinogona kuramba ichigadziriswa, tinofanira kuona maitiro anotambudzika muupenyu anogona kutiita kuzvininipisa uye kutenda. Unogona kubatsira vana vako kudzidza kubva panguva dzakaoma kuti izvi zvibvumira kuwadzana zvakananyana naMwari uye kuva zvakananyana seAye. Vabatsira kushingaira kutarisa zvakanaka muzvinhu uye kwete zvakaipa. Izvi zvibvumire kuziva kuti Mwari aripo mumagariro ose.

Zvakare uchagona kutarira nzvimbo uko *kuvonga* kusiri kuratidizwa. Kureberekwa kwacho kunganenge *kusatenda* (imba yekuva) uye *kusatenda* (maitiro). Kana vana vachiratidza mwero wekufunga kuti zvinakokodzerana navo, kukatyamara, kusafarira, kana kusaguta, uhabva uziva kuti chinakiro chinofanira kuiswa nekuda kwe*kuvonga*. Vana vanofanira kudzidzira kuve netarisiro dzakakwana pamusoro peupenyu. Izvi zvichatungamirira *kuvonga nemufaro*. Kana vane tarisiro dzisina musoro, vachashayiwa uye vacharamba kutenda.

Ramba uchidzidza nezvekuvonga nekuverenga mabhuku nemapepa, kuteerera hurukuro, uye kupinda mazungumbizano. Zvinorongwa zvimwe zviri pawhebusite (<https://www.virtuesandcharacterdevelopment.org/>). Kana une zvizvarwa zvinobatsira, titaurira.

Chirongwa cheKusimudzira Tsika Dzakanaka neKuvandudza Hunhu © 2025 ne
Chirongwa cheKusimudzira Tsika Dzakanaka neKuvandudza Hunhu chine rutsigiro pasi
pe Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International
29 Mansfield Avenue, Mount Vernon, OH 43050
(740) 507-7672 www.virtuesandcharacterdevelopment.org
virtues.and.character@gmail.com